

Leto: II.

Maribor, torek 11. oktobra 1921.

Številka: 229.

Varčevanje.

Zadnji sklepi ministrskega sveta nam ka-
žejo, da je pričela državna uprava štediti.
Stroški, ki jih izkazuje letošnji budget, so pre-
ogromni za našo ekonomsko še vedno šibko
državo. Dnevni vijak je že tako prikrknjen,
da se kmalu ne bo dal več obrniti. Državna
uprava potrebuje sredstva, zato jih mora do-
biti na ta ali oni način. Povsem pravilno je
tedaj, ako se začne varčevati. Varčevanje
je že marsikogar rešilo iz gmočnih neprilic.
Kar si ob tej priliki pritrga, si lahko ob drugi
— potrebniji, nujnejši priliki — privošči.
Kar velja za posameznika, velja tudi za ja-
vno uporabo. Morda nas bo tuintam zbolela
izguba te ali one udobnosti, ki smo je bili va-
ljeni; zato pa se bo ob drugi prilikipokazala ko-
rist, ki smo jo imeli od te izgube. Če tedaj na-
ša vlada uvaša v državno gospodarstvo šte-
dljivost, je treba to le pozdraviti, zakaj var-
čevanje v današnjih razdrapanih gospodar-
skih in valutnih razmerah je ne le ekono-
mska, marveč tudi moralna nujnost.

Potrebno pa je, da se to varčevanje izvaja
sistematično. Kmet, ki kosi travo, mora reza-
ti enakomerno, sicer ima škodo. Tudi varče-
vanje se mora raztegniti enakomerno
na vso državno upravo. Kdor
bi na eni strani globoko odsekal, na drugi pa
dustil rasti prostó v nenormalno višino, bi bil
škodovalec pravim interesom države. Zato je
potrben sistem. Vsak sistem mora biti na-
tano formuliran. Za to pa je potreben načrt.
In za načrt je treba sodelovanja celokupne
javnosti, sodelovanja vseh faktorjev, ki pri-
dejo v poštev, zakaj, tak sistem posega glo-
boko v javno življenje. Samo sistem jamči za
uspehe štedljivosti; nesistematična štedljivost
ima večkrat zelo grobe prste in podreže koro-
nice tam, kjer bi jih ne smela podrezati.

Na Češkoslovaškem je uvedla sistem šte-
dljivosti uradniška vlada. Nedavno smo čitali
strokovnjaški list bivšega ministra za javna
delo dr. Kovarika in podali o njem kratek re-
lativ v listu. Problem ekonomičnosti v javni
upravi je zelo kompliciran in zahteva vse-
stransko proučevanje. Ne gre zgolj za denar-
ne vsote, ki se morajo pri tem ohraniti; gre
tudi za to, da se da vsemu javnemu življenju
nepohabljenost in neprikrasna raz-
vojna možnost. Sistem varčevanja ne sme
delati luknji, skozi katere bi curila voda,
ampak mora luknje zamašiti in zakrpati. Šte-
dljivost ni potrebna le na zgoraj — v budget-
nih odborih — marveč tudi na spodaj, v
zadnjem državnem uradu.

Nova češkoslovaška parlamentarna vlada
je postavila v svoj finančni program skrbno
varčevanje z državnimi sredstvi. Radi tega
bi marsikatero izkušnje in načrti dobro rabili
tudi naši javni upravi.

Pri državnem varčevanju se moramo iz-
ogibati hipertrofije. To pomeni: noben javni
organ ne sme narasti na škodo drugega. Če
se tedaj radi štedljivosti odpravljajo razni
prosvetni zavodi, se ne smejo bohotno razši-
riti druge veje državne uprave. Treba bo
podvrči podrobni in strokovnjaški reviziji
tudi vsa ostala ministrstva, zlasti n. pr. vojno
ministrstvo. Ponavljamo še enkrat, če se ne
bo varčevalo enakomerno, sistematično in ra-
cionalno, bo uspeh ničev in nikdo se ne bo
mogel opravičiti pred bodočnostjo radi od-
prave važnih kulturnih zavodov.

Ne samo navzgor, tudi navzdol je treba
posočiti, prožiti vse naše javno življenje in ga
očistiti korupcije, potratnosti, nereda in za-
pravljenosti. Brez te temeljite reforme bomo
vedno omahovali nad finančnimi in gospodar-
skimi propadi. Javno varčevanje ni samo za-
deva resornih ministrov, marveč vprašanje
države, vprašanje parlamenta in javnosti.

Vzporedno z javno štedljivostjo pa mora
stopati tudi zasebna štedljivost, ki bo toliko
večja, kolikor več socialnega duha, socialne
odgovornosti bo v državljanih brez razlike.
Z ozirom na dalekosežno važnost varčevanja
je treba, da stopi problem v vsej svojih resno-
sti pred nas.

Vpoklica rezerv ne bo.

LDU Beograd, 9. oktobra. Od mero-
dajne strani se doznava, da so neosnovane
vesti, po katerih se bo ves prvi poziv naro-
dne vojske poklical na orožne vaje. Vlada je
pooblastila vojnega ministra, naj v potrebi
pozove na orožne vaje samo najnujnejši kon-
tingent mlajših čet. Ker pa v tem trenutku
razpolaga operativna vojska z zadostnim šte-
vilom čet ob južni meji, je verjetno, da se ne
bodo vpoklicale nadaljne rezerve.

Demokrati zaboljšanje naše valute.

LDU Beograd, 9. oktobra. Glavni od-
bor demokratske stranke je na svoji včeraj-
šnji seji, ki se je v glavnem bavila z aktualni-
mi gospodarsko-finančnimi vprašanji, posvetil
največ pozornost slabemu kurzu dinarja.
Izrazila se je želja, da bi vlada z vsemi sila-
mi pospešila in olajšala izvoz, ker mora rav-
notežje med izvozom in uvozom v prvi vrsti
popraviti našo valuto. V zvezi s tem je velike
važnosti izboljšanje prometa, brez katerega
se izvoz ne more dovolj hitro razvijati. Ra-

Češkoslovaške štipendije za Jugoslovence.

LDU Beograd, 9. oktobra. Češkoslo-
vaško ministrstvo za šolstvo in narodno pro-
sveto je z namenom, da se čimbolj zbliža
češkoslovaška in jugoslovenska kultura, skle-
nila, da se ustanove dve celoletni štipendiji po
12.000 češkoslovaških kron za državljane kra-
levine Srbov, Hrvatov in Slovencev, od ka-
terih bi se ena podelila za študij češkoslova-
škega jezika in književnosti, druga pa za če-
škoslovaško zgodovino na češkoslovaških
vseučiliščih, in sicer že za šolsko leto 1921.
in 1922. Prednost imajo mladi profesorji, ki
so naredili diplomski izpit iz slavistike, oziro-

ma zgodovine in od katerih bi eden imel vo-
ljo, da se posveti češkoslovaškemu jeziku.
Drugi pa češkoslovaški zgodovini, posebno
taki, ki bi se pozneje hoteli potegovati za
profesuro na vseučilišču. Ako bi takih kandi-
datov ne bilo, se bosta štipendiji podelili
absolventom navedenih strok, končno even-
tualno dvema slušateljema navedenih strok
od 5. semestra naprej. Dlak, ki bi dobili to
štipendijo bi se morali obvezati, da bodo
ves čas, za katerega velja ta štipendija, to
je leto dni, bivali v Pragi.

Križa sveta Zveze narodov.

LDU Pariz, 9. oktobra. (Wolfov urad.)
Po poročilu Ženevskega dopisnika lista
„New York Herald“, je odločitev sveta Zveze
narodov glede Gornje Slezijske velesilam že
predložena. Te pa so se baje branile svojim
zastopnikom v svetu Zveze narodov dovoliti
odobrenje odločitve, ako se ne izvedejo go-

Avstrijski delegati za beneški sestanek.

LDU Dunaj, 9. oktobra. Nocoj se je
zvezni kancelar dr. Scher v spremstvu sek-
cijskega načelnika Oppenheimerja, minister-
jalnega svetnika Dufeka in pisarniškega ra-
vnatelja Bode odpeljal v Benetke.

Madžarski delegati za beneški sestanek.

LDU Budimpešta, 9. oktobra. Mini-
strski predsednik gróf Bethlen in minister za
zunanje posle gróf Banffy, sta se kot delegata
madžarske vlade nocoj odpeljala v Benetke.
Pogajanj v Benetkah se bo udeležil tudi ita-
lijski poslanik v Budimpešti princ Casta-
gnetta.

Potovanje princa Gjorgja.

LDU Beograd, 9. oktobra. Princ
Gjorgje, ki je po vrnitvi iz Češkoslovaške ne-
kaj časa bival na Dunaju, je odšel v Bern. Iz
Švice bo po vsej priliki odpotoval v Pariz.

Sodišča za pobijanje draginje in vlada.

LDU Beograd, 9. oktobra. Nekatera so-
dišča za pobijanje draginje so sama izdala
prepoved za izvoz posameznih življenskih
potrebnosti, smatrajoč, da so v to pooblašče-
na na temelju uredbe o pobijanju draginje
življenskih potrebščin in brezvestne špekul-
acije. Ker ta uredba nima take določbe, je
minister za socialno politiko dr. Kukovec z
razpisom odredil, da navedena sodišča nima-
jo pravice, izdajati prepovedi za izvoz ži-
vljenskih potrebščin ter je zahteval, da se mo-
rajo izdane prepovedi takoj ukiniti.

Velik bančni vlom na Dunaju.

DKU Dunaj, 10. oktobra. Danes ponoči
je bil izvršen vlom v banko in menjalnico Ma-
ksa Mitrovskya v Bankgasse. Tatje so odne-
le v gotovini 1.800.000 K in 3 čeke v skupni
vrednosti 4.672.600 K.

Velesile in Burgenland.

Pariz, 9. oktobra. Havas poroča iz
Budimpešte, da bodo zastopniki zavezniških
držav v kratkem storili korake pri madžar-
ski vladi, da protestirajo proti pasivnemu
zadržanju vlade glede bivanja tolp na zapu-
dnem Madžarskem. Madžarska vlada bo od-
govarjala za očiščenje Burške od teh tolp.

Pred revolucijo na Grškem.

Pariz, 9. oktobra. „Intransigeant“ poro-
ča iz Aten: Kralj Konstantin in ministrski
predsednik Gumaris si delata v javnosti veli-
ko opravka. Kraljica pa je bila zadnje dni od-
ranjencev javno izžvižgana. V Atenah vlada
veliko razburjenje. Vsled protimonarhistične-
ga gibanja se vrše vsak dan številne areta-
cije.

Atene, 9. oktobra. Ministrski predse-
dnik Gumaris je izjavil, da ni nikdar klical po-
moč zaveznikov. Padanje drahma na borzi
se nadaljuje. Za tuit se je včeraj že plačevalo
110 drahem.

Prvi sneg v New Yorku.

Pariz, 9. oktobra. Iz New Yorka poroča-
jo, da je včeraj padel tanki prvi sneg. Vre-
mnski proroki v New Yorku prorokujejo lju-
do zimo.

Velika nesreča na morju.

DKU London, 9. oktobra. Parnik „Ro-
van“ je med vožnjo iz Glasgowa v Dublin
vsled goste megle zadet ob dva druga parnika
in se potopil. Na krovu se je nahajalo 37 mož
posadke in 100 potnikov. 24 mož posadke
in 23 potnikov se je rešilo, drugi pa so uto-
nili.

Razorožitvena konferenca.

Pariz, 9. oktobra. Belgijski ministrski
predsednik se pelje prihodnji teden v Pariz,
da se posvetuje z Briandom radi razorožit-
ne konference v Washingtonu.

K 10. oktobru.

„Koroški Slovenec“, glasilo „Koro-
ške slovenske stranke“, prinaša v 29.
številki z dne 5. oktobra članek „K
10. oktobru“, v katerem izraža čustva
svojemu narodu zvestih koroških Slo-
vencev povodom prve obletnice nesre-
čnega koroškega plebiscita. List pravi,
da pri plebiscitu ni odločevalo
ljudstvo plebiscitnega ozemlja, ampak
glasovalci izven tega ozemlja, ki niso
imeli glasovalne pravice. Sedaj se nem-
čurji in Nemci pripravljajo na proslavo
10. oktobra, a kako izgledajo te „pri-
prave“? „Prva vrsta: organizirani na-
padi na narodno misleče Slovenec, po-
sebnost na voditelje. Teh preteptov je bilo
v septembru ravno zadosti, posebno o
priložnosti takozvanih „sejnov“. Po po-
ročilih, ki prihajajo, je na prvem mestu
beljaški okraj. Marsikateremu Slovincu
se je s klofutami ali s stoli povedalo,
da je Slovenec, rajsko lepo zmerjanje
„čuši“ ima zopet najboljšo sezono.
Drugim zopet, ki so imeli topot še
srečo, da so se tem preteptom izognili,
se obljublja to dne 10. oktobra, k če-
mur hujskajo navadno ljudstvo posebno
uradniki (večinoma tujci) in drugi javni,
bodisi državni, bodisi deželni nastav-
ljenci.

Druga vrsta teh „priprav“: „ponk“
pri uradih, posebno pri okrajnih gla-
varstvih. Postopa se tako le. Kakšen
falot si izmisli, da ga je Slovenec raz-
žalil, češ da je mimo njegove hiše pel
sramotilne pesmi, ali da je „iredentist“,
ki ima tajne zveze s Srbijo itd. Posebno
priljubljeno je, na ta način denuncirati
mlade fante in dekleta, osobito od
uglednih družin, od obrtnikov, z javnim
namenom, jih s tem ustrašiti, kompro-
mitirati in oškodovati. Dotični se povabi
k oblasti. Akoravno se takoj izkaže, da
je vsa denunciacija zlobna, podla laž,
mu vendar napravi uradnik lepo, z
nemškim oljem namazano pridigo o
„ljubezni“, „slogi“, „ednosti“ itd. Se-
veda je vedno Slovenec tisti, ki ne po-
zna te ljubezni, ednosti in sloge, kajti
kakšnemu nemčurju se še nikoli ni kaj
takega od strani oblasti reklo itd.

List pristavlja, da se uradnik pri teh
„pripravah“ poslužuje neresnice; tako
Slovenec pripoveduje, kako da Nemci
trpijo narodnostno v Jugoslaviji i. dr.,
pozabi pa povedati, da 100.000 koro-
ških Slovencev nima niti ene samo slo-
venske ljudske šole, dočim imajo Nemci
v Jugoslaviji celo meščanske in srednje
šole.

„Koroški Slovenec“ piše: Mi smo
sicer prisiljeni živeti v državi, katere si
nismo izvolili sami in živeli bomo lo-
jalno po postavah te države, če bomo
tudi degradirani za državljane zadoje
vrste, če ima tudi zamorec iz Afrike,
ki na Dunaju na „Ringu“ lika čevlje,
več pravice kakor mi, a ljubezni do
države nam s takimi metodami ne boste
obudili. List odsvetuje našincem, naj
ostanejo doma in se niti od daleč ne
približajo tem prireditvam, da se ne
more reči, da so Slovenci izzivali, če
pride do preteptov. Geslo koroških Slo-

venec za 10. oktobra bodi: značajnost, previdnost, a nobenega strahu!

Taka čustva izražena v rahli, preidni obliki, prevevajo naše rojake onstran Pece in Karavank. Stara slovenska zemlja, zibelka naših svobodnih dedov, se krči bolesi nad ponižanjem svojega dobrega, premehkega ljudstva. Kolikokrat se pač mi svobodni Jugoslovenci spomnimo na njeno bol? Kako globoko smo že ugrezli v materijalizmu današnje dobe, da nam prva obletnica 10. oktobra 1920 ne vzbuja nič drugega kakor begoten, neljub spomin.

Poslanik Bogumil Vošnjak.

(Konec.)

Dr. Bogumil Vošnjak je že kot sedemleten deček sedel pri očetu v dujaškem parlamentu, kjer so se v prostih urah igrali z njim češki poslanci. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani; pravo je študiral na raznih univerzah. V Parizu se je izpopolnil na politični visoki šoli. Za zgodaj je potoval po svetu. "Zapiski mladega potnika" so vzbudili splošno pozornost. Zanimalo ga je vse: umetnost, narodni običaji, politika, gospodarske razmere. Prepotoval je Italijo, Egipt, Palestino. Del časa se je mudil v Rusiji. Plod ruskih študij je lepa knjiga "Na razsvitu". Bil je menda prvi Slovenec, ki se je razgovarjal z jasnopoljskim filozofom Tolstojem o našem problemu. Dobro je spoznal ruske socialne razmere. Bivanje v Parizu mu je dalo snov za obširno znanstveno delo "Ustava in uprava ilirskih dežel."

V Gorici je izdajal našo najboljšo, a žal pod razvalinami vojne pokopano znanstveno revijo "Vedo". Po izbruhu vojne se mu je posrečilo priti "onstran". Z vnujo in požrtvovalnostjo se je oprijel težkega dela v emigraciji. Bil je član "Jugoslov. odbora" in izdajal o naši stvari francoske in angleške spise in razprave. V angleščini je lepo opisal slovensko demokracijo na starem Gospodarskem polju. Po prevratu je postal tajnik jugoslov. mirovne delegacije v Parizu. Ko se je pri nas vnela odločilna borba za veliki princip, na katerem so emigranti v inozemstvu delovali vsa vojna leta: za princip narodnega in državnega jedinstva, je tudi dr. Bogumil Vošnjak aktivno posegel v borbo. Vstopil je v vrste samostojnih slovenskih kmetov. Ni se čutil rojenega za ozkostrano in večkrat breznačelno politično borbo, kakršna se vodi pri nas, kjer druga prepričanja ne uživajo nobenega spoštovanja, kjer sme vsakdo obmetavati političnega nasprotnika s pocestnim blatom, ki mu pride do rok. Toda ljubil je slovenskega kmeta in spoštoval njegovo resno voljo, da se reši starih političnih tradicij in nastopi samostojno pot. Ni imel namena si pridobiti glorio ljudskega tribuna, a je ostal v parlamentu, dokler

Ivan Vidmar:

Jesenski izletju.

(Dalje.)

Počasi se okrepčamo s pečenimi ribami, s kislim mlekom, s kruhom in s tolkovcem. Dreji diše in teknejo še najbolj ribe, na katere je pravi pravcati volk, Joško pa pridno zajema iz latvice kislo mleko.

Teta Polona sedi poleg nas za mizo in nas radovedno ogleduje. Sama ničesar ne pokusi, samo nas gleda in mežika z očmi. V tisti svoji kočmajki se počuti še najbolj dobro, tako nam pripoveduje, zato jo ima vedno na sebi. Zgodovina njene kočmajke je dokaj dolga in žalostna — tako nam razlaga; dobila jo je od svoje babice. Ko so nekoč pogoreli, je teta Polona komaj rešila to kočmajko. Drugič zopet se je je že polastila neka tatca; pa ni se ji posrečilo, da bi ubežala z ukradenim blagom; teta Polona je hitela s polenom v roki za njo in ji je iztrgalo iz rok kočmajko. Od tistega časa dalje jo je hranila vedno v zaklenjeni skrinji in jo je oblekla le ob nedeljah in praznikih. Zdaj, ko je kočmajka na več krajih že zašita in zakrpana, jo nosi tudi ob delavnikih...

Pe končani popoldnici gremo iz hiše

ni bila zagotovljena ustava, ki rešuje jedinstvo naroda in države pred separatistično razjedenostjo in strankarsko trmo. Nato pa ga je kralj poklical na sedanje odlično mesto v bratski zavezniški državi.

V svojem govoru, ki ga je imel poslanik in minister dr. Vošnjak v slavnostni avdienci na dvoru prezidenta Masaryka, je naglašal pomen velikanskega preobrata, ki je obrnil razvoj obeh slovanskih narodov na novo, srečnejšo pot. Prezident Masaryk mu je odgovoril med drugim: "Pravilno ste označili, na čem temelji prijateljstvo naših držav. Poleg narodnega sorodstva nas veže podobnost v preteklosti in soglasje v bodočih nalogah."

Dr. Vošnjak je po Iv. Hribarju drugi slovenski poslanik v Pragi. Slovenski del Jugoslavije je bil vedno v živih stikih s Češko ter s češkim političnim in kulturnim življenjem. Naša pokrajina je straža Slovanstva na Balkanu, kakor je Češkoslovaška straža Slovanstva v Srednji Evropi. Za to ne moremo iti preko tega dogodka, ki ga sicer beleži samo diplomatska kronika. Mi vidimo tudi tukaj lep simbol naše narodne preteklosti in svetel žarek v neznano bodočnost!

Notranja in zunanja politika.

* Revizija slovenskega občinskega reda. Zakonodajni odbor je na svoji zadnji seji sklepal o občinskem redu v Sloveniji. Dr. Zerjav je predlagal, naj se vprašanja volilnega sistema v občinah reši, ko bo predložen občinski zakon za celo državo. V glavnem so bile sprejete sledeče izpremembe. Število odbornikov in namestnikov v občinah, ki imajo manj kakor 10 tisoč prebivalcev, se zmanjša tako, da bo povsod število odbornikov liho. V občinah čez 10 tisoč prebivalcev in v avtonomnih mestih Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj se razdele mandati tako, da dobi relativno najmočnejša stranka polovico minus en mandat od vseh odbornikov. Ostali mandati se razdele proporcno med vse stranke. V drugih občinah ostane dosednji način razdelitve mandatov. Kadar je lista odbornikov in namestnikov izčrpana, kakor se je zgodilo to n. pr. sedaj radi uničenja komunističnih mandatov, se morajo izvršiti najkasneje v treh mesecih naknadne volitve na podlagi starega imenika. V občinah, kjer so imeli komunisti relativno večino, bodo takoj razpisane nove volitve, v drugih občinah pa samo naknadne volitve. Rok za reklamacije in pritožbe se podaljša. Odsek je rešil razentega tudi več izprememb tehničnega značaja. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno.

* Madžarske mahinacije. "Politische Korrespondenz" poroča iz zanesljivega vira: V uradnem komuniqueju madžarske vlade razširjena vest, da je medzavez-

niška komisija v Sopronju v svojem poročilu obvestila konferenco veleposlanikov, da je Madžarska s podpisom pogodbe v Sopronju dne 4. oktobra t. l. zadostila določbam trianonske mirovne pogodbe, ni resnična. S tem je razkrinkan očividno tendenciozni značaj madžarskih poročil.

* Češkoslovaško-poljska pogodba. Češkoslovaško-poljska pogajanja potekajo uspešno. Ne glede na nasprotna mnenja obeh delegacij je v vseh točkah dosežen sporazum. Pogodba temelji na največjih ugodnostih.

* Velesile privolile posredovanje Italije. Angleški, francoski in italijanski zastopnik v Budimpešti so posetili zunanega ministra grofa Bannija ter mu službeno naznanili, da so velesile privolile v posredovanje Italije v zapadnoogrskem vprašanju.

* Delitev Irske nemogoča. Kakor poroča "Daily Chronicle", je izjavil De Valera poslanstvu severne Irske, da bi delitev Irske ne pomenila rešitve irskega vprašanja, temveč bi še bolj otežkočilo manjšinski problem.

Dnevna kronika.

— Vesti o ukinjenju medicinske in tehnične fakultete izmišljene? Kakor doznana "Slov. Narod", so bile vesti o ukinjenju medicinske in tehnične fakultete v Ljubljani izmišljene in lansirane v svet z gotovim zlobnim namenom, da bi se razburilo slovensko javnost. Ministrski svet o tem sploh ni sklepal; znano je, da bi bila medicinska fakulteta v Ljubljani osnovana na podlagi zakona začasnega narodnega predstavništva. Ljubljansko medicinsko fakulteto in tehniko more torej odpraviti edino narodna skupščina z novim zakonom.

— Na naslov uprave južne železnice. Prejeli smo: Ze večkrat sem slišal o nečistosti po vagonih južne železnice, da so tam celo uši itd., a tega nisem mogel verjeti. Pred dvema dnema sem se vozil iz Ljubljane v Maribor v II. raz. brzovlaka, a takrat sem na lastni koži čutil! Ves vagon je bil poln — stenic. V vseh špranjah je kar mrgolelo. Ko sem na to opozoril službujočega sprevodnika, se mi je le nasmejal, češ, kdo pa more za to. Vem, da je temu mnogo kriva vojna, toda sedaj po treh letih pa je tako stanje železniških vozov naravnost škandal. Da se pušča še take vagone, kakor je vagon št. 3559, v katerem sem se moral voziti in plačati drag vozni listek, je skrajna zanikrost in nesramnost. Mislim, da pri sedanjih "nizkih" cenah potnik lahko zahteva malo več reda in snage. No, recimo, da smo domačini zelo potrpežljivi, toda kaj naj si misli o nas in naših razmerah razvajeni tujec?

— Napitnina. Iz občinstva smo prejeli: Vkljub temu, da se je v javnosti že govorilo o odpravi napitnine, se lahko še vedno trdi o naši državi, da je

dežela "bakšiša". Koliko se pri nas porabi za napitnine! V nekaterih zapadnoevropskih državah so bile napitnine odpravljene. Osobje javnih lokalov ima samo toliko časti in stanovskega ponosa, da odklanja napitnino. Na Češkem se je izrekla proti napitninam organizacija natakarjev in pozvala svoje člane in članice, naj odklanjajo napitnino. Pri nas pa se — žal nam je, da moramo to javno ugotoviti — kaže stanovska korupcija večine gostilniškega in drugega osobja v tem, da na razne načine naravnost izsiljuje napitnino. Delavec, uradnik in drugi nastavljenec s fiksnimi dohodki plačajo dovolj drago vsako stvar, zato se mu ne ljubi plačevati povrh vsega tega še osobja, ki s svojim delom prinaša gostilničarjem itd. velikanske dohodke. Če se odpravi napitnina in regulirajo plače osobja, podjetnikom dobiček skrči, bodo zadovoljnejši i gostje i osobje, kateremu se bo prej ali slej vzbudila stanovska zavest.

— Pobijanje draginje in gostilničarji. Med mnogimi drugimi tudi gostilničarjem in kavarnarjem ne gre v glavo naredba za pobijanje draginje. V petek je dospela k ministru za socialno politiko deputacija gostilničarjev in kavarnarjev, ki je protestirala proti previsoko odmerjenim kaznim, ki jih določa imenovana naredba. Minister za socialno politiko jim je odgovoril, da vlada naredbe ne more več izpremeniti ter se naj obrnejo svojas na merodajne čimtelje, ko se bo ta naredba v parlamentu revidirala.

— Podpirajte narodni tisk na Koroškem. Na Dunaju izhaja list "Koroški Slovenec", glasilo "Koroške slovenske stranke". To je edini slovenski list na Koroškem, k piše v narodnem duhu ter vzbuja koroške Slovence k samozavesti in nacionalnemu odporu. Vsled neugodnih razmer ne more izhajati na domačih tleh. Gostoljubno streho mu je dala češka Lidova tiskarna na Dunaju. Koroški Slovenec stane celoletno 15 din. Bilo bi umestno, če bi se tudi naši narodni krogi zanimali za naš manjšinski tisk na Koroškem. S tem bi podpirali moralno in gnotno težko borbo naših rojakov, hkrati pa spoznavali njihove politične razmere in narodne težnje. List naj naročajo ne le posamezniki marveč mora v slehrno slovensko čitalnico, kavarno in v druge javne prostore.

— O novem reklamnem davku smo dobili tožbo, da je bil prepozno razglašen in razni interesi niso imeli prilike se odločiti, ali obdrže sedanje reklamne napise ali ne. Odrredba je namreč kar čez noč stopila v veljavo in je imela namen, interese "zasčiti" in takoj odpraviti. Kako to izgleda v praksi, kaže nastopni slučaj: Mariborski slov. fotograf V. je dal izgotoviti 1000 kosov reklamnih ploščic. Nekoliko jih je razdelil na znane lokale, veliko večino pa so raznesli obiskovalci obrtne razstave, kjer so bile te ploščice brezplačno na razpolaganje. Mnogi jih najbrž niso izobesili; marsika-

ško. kajne, da boš... Učil se boš kajne, in zraven tega jedel jabolka. To boš imel za spomin od mene, Joško. Kadar boš ugriznil v jabolko, pa se boš spomnil na mene, na tetko Polono — kajne, da se boš. Joško!

Joško pa že lomil smeh. "Avl! Koliko skrbi mi nakopavate na glavo, tetka! — zaječi med smehom in skremži obraz. "Da boste imeli tudi vi nekaj za spomin od mene, kadar vas bo napadla žalost, pa bi bili radi veseli, tetka — počakajte še nekoliko v sobi — saj se nama ne mudi tako..."

In Joško se hipoma prekobil na roke in prične hoditi po njih križem sobe. Teta Polona pa v smeh! Takoj mora sesti na klop, tako se že stresava ves njen život od smeha. Pa tudi drugi se mu smejejo, Jošku in njegovi umetnosti. Kuharica Minka vije roke nad glavami in zdajpazdaj vzkliska.

"Jemnasta, Joško... Kar tukaj ostani pri nas — kaj bi hodil nazaj v mesto? Se bom včasih vsaj še lahko smejala... O ti Joško ti!"

"Salobarda!" — jo posvari teta Polona. "Ali misliš, da bo Joško vse svoje življenje hodil po rokah? Zakaj pa imi noge?"

(Konec prihi.)

v sadni vrt. Dreja vzame s seboj kos, Joško dolgo lestev in košarico, jaz in teta Polona pa stopava zadaj, vsak z eno cajno v roki. Joško prisloni na prvo najbolj polno jablan lestev in pleza po njej navzgor na drevo tako spretno kakor veverica; kmalu izgine s košarico v gostem vejevju in prične obirati jabolka. Dreja pa za njim! Jaz pobiram jabolka na tleh, teta Polona enako. A teta Polona je že močno v letih in se kmalu naveliča vednega pripogibanja k tlom; zato odide takoj, ko ima svojo cajno polno, nazaj proti hiši.

"Joško, le jej, kolikor moreš!" — reče Dreja. "Takih jabolok, tako lepih kakor so ta, ti ne bo v mestu ponujal nihče zastoj."

Joško pomoli svojo glavo skozi vejevje.

"Ali si zopet začel, Dreja? — nameri proti njemu jabolko, pa ga ne zadene. "Kaj pa, če se mi ne bo poljubilo iti več s te jablane doli. Kar tukaj gori bom ostal, ko je toliko jabolok. Dreja, ti mi boš lovil ribe, Minka mi jih bo pekla, teta mi bo pa nosila kislo mleko... Ali bi ne bilo prijetno življenje to?"

Dreja mu zdaj ne odgovori ničesar, samo hitreje se suka med vejevjem in obira še bolj naglo kakor prej jabolka. Proti večeru pride v sadni vrt tudi

kuharica Minka. Posedemo na trato okrog polnih košev in košaric in zapojemo. Minka ima lep, zvočno doneč glas, ki se ji včasih nekoliko trese.

Takoj po večerji odidemo spat. Vsi trije, Dreja, Joško in jaz, kobacamo po strmi lestvi navzgor v svisli. Spodaj v hlevu zamuka včasih krava. Mi pa se zarijemo globoko v seno, se pogovarjamo to in ono in med pogovorom drug za drugim zaspimo tako sladko, kakor da bi ležali na najmekkejših pernicah. Pa je tudi zares prijetno ležati v svislih na senu.

Zgodaj jutraj nas pokliče iz spanja betelin, ki že oblastno koraka po dvorišču. "Dobro jutro tetka!" — pozdravi Joško teta Polono, ko stopimo v hišo. "Kako ste kaj spančkali? Jaz prav dobro."

"Tudi jaz, Joško." — mu odgovori teta Polona. "Pa ne, da bi mislil že sedaj iti?"

"Precej zdaj pojdeva," — pove Joško. "Pot v mesto je dolga, midva sva pa tako ustvarjena, da rada počasi lezeva kakor dva polža."

"Ojej, kako bo pa zdaj dolgčas, ko te ne bo več pri nas!" — zavzdihne teta Polona. "Pa vsaj toliko počakajta, da vama pripravim zajutrki! In vrečo jabolok boš tudi vzel s seboj v mesto. Jo-

teri gostilničar itd. pa je s ploščico okrasil svoj lokal, ker je pripravna za obhajanje. Zamislimo si položaj, da davčna oblast obdavi g. V. za vsako tako ploščico, ki brez njegove vednosti visi v kakem javnem lokalu! Ker je davek precej visok, bi moral zaradi teh 1000 reklamnih ploščic zgubiti vse svoje premoženje in bi se ne bilo dovolj. Ta slučaj lepo ilustrira absurdnost nekaterih davčnih odredb.

— Maksimiranje najemnine v novih zgradbah. Na eni izmed zadnjih sej ministrskega sveta se je razpravljalo o maksimiranju najemnine v novih zgradbah, ker so te najemnine prevelike. Sklenilo se je, da se z ozirom na povspesevanje graditve začasno v tem oziru ne bo ničesar izpremenilo. Definitivno bo rešil to vprašanje zakonodajni odbor pri pretresanju stanovanjske naredbe.

— Morilci groja Tisze so zoper obsodbo vložili priziv. Na smrt obsojeni Kety je zahteval, naj se ga izmenja za enega izmed v Rusiji ujetih Madžarov.

— Prekmurška železnica. Na predlog ministra za soc. politiko dr. Kukovca se je dovolil kredit 1 milijon kron za zgradbo potrebnega mostu za zvezo Prekmurja in Ljutomerja. Nadalje je minister dr. Kukovec zahteval, da se takoj razpiše konkurz za gradnjo proge Murska Sobota—Ljutomer—Ormož. Ker je za gradnjo te proge že zagotovljen kredit v notranjem državnem posojilu, je minister za promet obljubil, da bo pospešil predhodna dela ter čimprej razpisal konkurz.

— Krčevina. Učiteljstvo nase šole je podpisalo 6.800 K 7 odst. državnega posojila. — Kakor slimo, je podpisalo državno posojilo tudi učiteljstvo vseh drugih mestnih in okoljskih šol.

— Upravni svet Dolenjskih železnic je sklenil spravi v tek in kolikor mogoče enotno smer naša železniška vprašanja ter sklicuje v to svrhu vse merodajne činitele na razgovor o železniški politiki na dan 14. oktobra 1921 ob 9. uri v Ljubljano. Knafeljeva ulica 9 (Kranjska hranilnica, pridišče desno).

— Pomoč Rusiji. Norveška vlada je dovolila sovjetski Rusiji pol drugi milijon kron kredita za nabavo živil. — Švedska vlada je nakazala švedskemu rdečemu križu za pomoč stradalim v Rusiji pol milijon kron.

— Brežični telefon. Senator Marčoni se je vrnil s svojega poskusnega potovanja ter je izjavil, da se mu je posrečilo brezžično telefonično govoriti na razdaljo 4000 km.

Celjska organizacija društva odvetniških in notarskih uradnikov.

16. redni občni zbor društva odvetniških in notarskih uradnikov v Celju se je vršil dne 2. oktobra 1921 v hotelu „Balkan“ ob lepi udeležbi.

Tega pomembnega občnega zbora so se udeležili med drugim tudi društveni ustanovnik in častni član Ivan Bovha, ki je bil od prisotnih prisrčno pozdravljen. Od strani pokrajinskega pokojninskega zavoda v Ljubljani je došel dr. Janko Vrančič. Društveni predsednik mariborskega okrožja Dragotin Gilčvert ter blagajnik Franjo Moškon odposlana sta bila kot delegata iz Maribora.

Predsednik celjskega društva Ignac Založnik sedaj obrtni komisar je obrazložil društveno delovanje v celjskem okrožju, njega razvoj in težkoče od leta 1914 dalje v jedrnatem in temeljitom govoru.

Delegat Dragotin Gilčvert je poročal o društvenem delovanju mariborskega okrožja od ustanovitve 18. junija 1919 dalje, zlasti o pridobivanju članov, medtem gibanju, preteči stvari, ustanovitvi ptujske skupine, ter je slednjič postavil predlog, da se zopet začne izdajati stanovsko glasilo in sicer v Mariboru, ter tudi poskrbi za predpriprave za ustanovitev zbornice odvetniških in notarskih uradnikov po glavnih mestih v Sloveniji in tudi drugod, koja predloga sta bila v principu soglasno sprejeta.

Na to je poročal g. dr. Janko Vrančič z Ljubljane o ustroju, razvoju in po-

menu pokojninskega zavoda. To temeljito in poučno predavanje zasluži poseben članek, da se vsak posameznik pouči o pomenu, potrebi in koristi tega zavoda. G. dr. Vrančiča se je pazno poslušalo ter je napravil njegov strokovnjaški govor na vse navzoče globok vtis, za kar je žel odobravanje in zahvalo.

Ker je bil društveni predsednik Ignac Založnik imenovan za obrtnega komisarja, in se je vsled tega poslovil od našega stanu, se mu je izrekla topla zahvala za njegovo dolgoletno in uspešno delovanje kot predsednik, ter se ga je z vsklikom imenovalo častnim članom društva odvetniških in notarskih uradnikov celjskega okrožja.

Kot novega predsednika se je izvolilo pis. ravnatelja Lovro Cremonžnika, za podpredsednika pa odvetniškega kandidata dr. Rudolfa Doboviškega.

Na predlog dr. Doboviškega je votiral občni zbor celjskega društva takoj 1000 K kot začetni prispevek za tiskovni fond društvenega glasila ter se je v časopisni odsek izvolilo Ivana Bovho in dr. Doboviškega, ki bodo sodelovala v odseku mariborskega okrožja.

Clanarino, pristopnino in podpornino se je določilo v oni višini, kot dan poprej 1. oktobra 1921 na občnem zboru v Mariboru, naročnino za društveno glasilo pa 2. Din. mesečno.

Primorcem, vojnim oškodovancem!

Italijanske oblasti priznavajo odškodnino le onim, ki so rojeni in pristojni v ozemlju pripadajoče danes Italiji in tam stalno bivajo ter onim, kateri sicer nimajo vseh teh pogojev, ki pa so si pridobili državljanstvo Italije v zadnjem času potom opcije. Primorcem vojnim oškodovancem, ki so z opcijo za jugoslovensko državljanstvo izgubili domovno pravico v zasedenem ozemlju, Italija pravice do vojne odškodnine ne priznava. Na to opozarjamo vse prizadete, katerim svetujemo, da dobro premislijo vse posledice optiranja, zlasti izgubo pravice do vojne odškodnine napram Italiji. Vprašanje vojne odškodnine za osebe, ki so naši državljani, najsi bo vsled opcije ali drugače, do danes še ni urejeno, in opozarjamo vse prizadete, da si ne delajo nepotrebnih iluzij in potov, da ne bodo razočarani. Edina možnost priboriti si vsaj nekaj odškodnine, je, da se vsi ti vojni oškodovanci iz Primorja organizirajo in potom organizacije izvrše potrebne korake pri oblastih in si na ta način pribore pomoč države. Pri tem moramo pripomniti, da opcijski rok za jugoslovensko državljanstvo še ni potekel, in da se sprejemajo tudi opcijske vloge za italijansko državljanstvo še vedno.

Vojne oškodovance, ki niso optirali, opozarjamo, da zahtevajo prošnje in pota za cenitev, za dosego predujema in dr. precej časa in da se da vse to težko izvesti potom pooblaščenec, vsled česar je najbolje, da prizadeti osebno izvrši vse te korake. Ako že koga pooblastijo, morajo dati svoja od sodišč poverjena pooblastila posredovanjem okrožnega, odnosno celjskega sodišča nadpoveriti od vsjedežnega sodišča v Ljubljani in od italijanskega konzulata v Zagrebu, kar najbolje, da storijo potom osebnega posredovanja, ker sicer predolgo traja in zamude rok za vložitev odškodninske prošnje, ki poteče v Italiji z 31. oktobrom t. l.

Mariborske vesti.

Maribor, 10. oktobra.

m Ne pozabite koroških dijakov! Danes, 10. oktobra ob 20. uri zvečer vsi v Narodni dom k predstavi Jugoslovanske Matice!

m 10. oktober. Mariborčani! Zalna manifestacija se vrši zanesljivo v nedeljo, dne 16. okt. ob 11. uri na Glavnem trgu. Dolžnot vsakega zavednega Jugoslavena je, da v času, ko se našim rojakom onstran meja obnavlja veliko narodno gorje s požigi, s pretepi in poniževalnim zasramovanjem spriči nemške plebiscitne proslave, pokaže, da smo eno z našimi brati, da čutimo z njimi in da jih tudi v bodoče ne bomo pozabili. Ko bodo v teh dneh naše vrle in požrtvovalne na-

rodne dame potrkale na vaša usmiljena srca in prosile darov za uboge koroške dijake, katerih dobršen del študira v Mariboru, odprite tedaj, kakor ste to doslej vedno radi storili, vaša dobra srca in darujte, kolikor pač zmorete, v ta blagi namen.

m Otrok med svinjami. Svoječasno smo poročali o najdenčku med svinjami v Lajtersperku. V petek se je zagovarjala pred kazenskim senatom mati otroka, Ivana Poš. Izpovedala je, da je otrokov oče sin bivšega gostilničarja pri „Crnem orlu“ v Mariboru, mesarski pomočnik Avgust Care. Ker je nezakonski materi odrekel vsako podporo in ona iz svojega zaslužka kot delavka ni mogla skrbeti za otroka, je v svojem obupu sklenila, izpostaviti otroka na vrtu Gerliča, v upanju, da se ga bo Gerlič usmilil. Ker je zagovor deloma verjeten, je bila obsojena le na 6 tednov zapor.

m Tatvina. Kosli Krstiču je nekdo ukradel v kavarni „Jadran“ nov siv površnik, vreden 600 dinarjev.

m Občinsko sodišče. Za soboto, 8. t. m. določene javne razprave so položene na sredo, dne 12. t. m. ob 17. uri. To pot pridejo zopet na vrsto navijalci cen.

m Odbor „Društva jugosl. akademikov“ se je konstituiral sledeče: Predsednik Brolih Mirko, cand. iur.; podpredsednik Rosina Igor, cand. iur.; tajnik Sepec Radovan, exp. acad.; blagajnik Horvat Mirko, stud. phil.; knjižničar Lutman Stane, stud. med.; odbornika Vertovšek Srečko, Kaučič Vekoslav, oba stud. iur.; nam. Koser Tugomer, stud. iur., Kos Ivan, ak. slikar; revizorja dr. Makso Snuderl, stud. phil., Merčun Vitko, stud. med. Častni sod.: Predsednik dr. M. Snuderl, prised. Brolih Mirko, cand. iur., Sepec Rado, exp. acad., Godec Božo, stud. mont., Pušenjak Stanko, cand. med. Dopisi se pošiljajo na naslov: Društvo jugosl. akademikov, Narodni dom. — Uradne ure tajništva in knjižnice ob sredah in petkih od pol 2. do 2. ure v društvenem lokalu (Narodni dom II.) Knjige se izposojujejo za dobo enega meseca. Tovariši, ki imajo izposojene knjige pred enim mesecem, se pozivljajo, da jih nemudoma vrnejo oziroma zglasijo ob uradnih urah za nadaljno podelitev.

m Kavarna „Jadran“. Dnevni koncert prvovrstnega salonskega orkestra.

m Pasji zapor. V svrhu zatiranja stekline je odredil mestni magistrat: 1. strogi pasji zapor, 2. pse, katere se jemlje na cesto je treba zavarovati z varnim nagobčnikom, ki zabrani grizenje in popadanje in se morajo obenem voditi na vrvi; 3. vsi drugi psi morajo biti pripeti noč in dan na zanesljivo železno verigo; 4. vse mačke, morajo biti varno zaprte; 5. prepovedano je jemati pse seboj v gost., kavarne in druge javne prostore, (trgovine, mesnice, zabavišča); 6. psi, kateri ne bi bili po teh določitih zavarovani, oziroma bi se zasačili brez znamk, nadalje prosto stikajoče mačke, morajo se brez izjeme usmrtiti. Pri tem se posebno pripomni, da se morajo psi, katere se je videlo neprimerno zavarovane ali brez znamke, tudi pozneje na stroške lastnika odvesti in uničiti; 7. Osnažnik (konjederec) bode v presledkih lovil pse brez nagobčnika ter znamk, ki se objednem ne vodijo na vrvi; dalje pse in mačke, ki prosto tekajo okoli; ker še ni dognano, če ni stekel pes, katerega se je te dni vjelo, še drugih živali vgriznil, se naroča, da se vsak tak slučaj prijavi takoj magistratu. 9. prestopki te odredbe se bodo kaznovali po kazenskih določitih živ. kuž. zakona in naredbe dež. vlade št. 21 ex 1920. 10. z ozirom na jako nevaren značaj pasje stekline, ki se prenese tudi na ljudi, pričakuje mestni magistrat, da se prebivalstvo natančno ravna po izdanih predpisth. 11.) Pasji kataster ostane nadalje v veljavi in so posestniki psov dolžni prijaviti vsako izpremembo o stanju psov, zlasti vsako sumljivo obolenje, pogin, pobeg, skotenje in to najkasneje v teku treh dni v svrhu zabeležbe v katastru in pa morebitnih nadaljnjih odredb.

m Velika kavarna. Danes zvečer koncert prvovrstne salonske godbe prof. Kubička 1253

Kultura in umetnost.

x Pozor glasbeniki v Mariboru. Danes v torek se vrši ob 20. uri v prostorih „Glasbene Matice“ vaja za sobotni dobrodelni koncert. Prosimo najljubše vse one gospe in gospode, ki se obljubili sodelovanje, da se je zanesljivo udeleže. Vabljen je tudi vsak oni, ki se čuti zmognega, a ni bil osebno naprošen, ker nismo vedeli za njegov naslov.

x Dobrodelni koncert, ki se vrši v soboto 15. t. m. pod vodstvom koncertnega mojstra Valentina Cibulevskega, vsebuje sledeči spored: I. del: 1.) M. S. Glinka: Overture k operi „Ruslan in Ludmila“; 2.) Čajkovsky: Suite od baleta „Scelkunkič“. II. Overture miniature, II. Danses caractéristiques a) Marche, b) Dause de la Feé Dragée, c) „Trepac“, danse russe, d) Danse arabe, e) Danse chinoise, f) Danse des mirlitons, III.) Valse des Fleurs; II. del: 3.) Leoncavallo: Prolog iz opere „Bajaco“ poje bariton Komarevsky. 4.) Wieniawski: a) Souvenir de Moskau, b) Fantazija „Faust“ igra na gosli gospa Brandt-Pelikan; III. del: 5.) Iljinsky: Suite „Nur in Anitra“, a) Jahač na konju, b) Tajinstveni grad, c) Palčki, d) Princezinja čarovnica, e) Izkušnja, f) Ples čarovnih deklet, g) Sen (jahač in princezinja), h) Uspavanka, i) Orgija; 6.) Čajkovsky: Overture Solonnelle (sinfonična slika) izvajajo: orkester, pevski zbor Rusov in godba na prihalu ruskih kadetov iz Strnišča.

x Orkester Glasbene Matice v Mariboru. Ker je Baloković koncert odpovedal, se vrši nocoj v ponedeljek dne 10./X. 1921 ob pol 20. uri redna orkestralna vaja. Oni, ki hočejo pri koncertu sodelovati in se dosedaj še vaj niso udeležili, so naprošeni, da pridejo že sedaj k vaji, ker nudijo komadi obilo tehničnih težkoč in je uspeh koncerta, ki se bo vršil med 1. in 10. decembrom 1921 mogoč le s temeljito in podrobno vajo. Odsek.

x Cika Jova — Zmaj: Malaj in Malon in druge pesmi za deco. Poslovenil Alojz Gradnik. Založba „Jug“ v Ljubljani. — Cena vezani knjigi 14 kron, po pošti 2 kroni več. — Naša mladinska literatura je nadvse revna. Za to moramo s hvaležnostjo sprejeti vsako mladinsko knjigo, ki jo nam o priiki naklonijo slovenski založniki. Z veseljem pa moramo konstatirati, da knjige Malaj in Malon ni treba presojati s tega stališča, ker v njej so v vzornem prevodu zbrani taki biseri, da bi se knjiga uveljavila tudi pri preobloženosti književnega trga. Cika Jova je priznan mladinski pesnik, po zbirka pesmi „Malaj in Malon“ pa postane gotovo najljubši pesnik slovenske mladine. Samo preberite njegove pesmi „Na ledu“, „Račun brez krčmarja“, „Anka ciganka“, „Timček-pobalimeček“ itd. in izpoznali boste, da se niste brali zlepa tako lepih pesmic. — Kakor rečeno, prevod je izvrsten, saj ga je oskrbel naš pesnik Gradnik. — Ker je poleg tega cena knjige zelo nizka in oprema lična, priporočamo knjigo vsem najtopleje! — Solška vodstva, stariši in ljubitelji mladine, obdarit otroke z neumrjočimi deli njih pesnika Strca Jove! — Knjiga se naroča pri založništvu „Jug“, Ljubljana. Pred škofijo 21.

Sport.

: Prvenstvena tekma „Maribor“: „Mak“, Včeraj popoldan ob pol 16. uri se je vršila na igrišču „Rapida“ odločilna tekma za jesensko prvenstvo med najboljšima mariborskima sportnima kluboma „SKS Maribor“ in „Mariborski Atletski Klub“, ki je izpadla z rezultatom 3 : 1 za „Maribor“, polčas je bil 1 : 1. S to tekmo je dobil slovenski sportni klub „Maribor“ prvenstvo med mariborskimi nogometaši.

: „Maribor“ rez. : „Mak“ rez. Včeraj sta tekmovali poleg 1. klubov za rezervno prvenstvo tudi rezervi „Maribora“ in „Maka“. Tekma je izpadla z rezultatom 8 : 1 za rezervo „Maribora“.

: Prvenstvena tekma „Rapida“ I. : „Svoboda“ I. V nedeljo, dopoldan med 10. in 12. uro se je odigrala prvenstvena tekma med Rapidom in Svobodo, ki je izpadla z rezultatom 2 : 3 za Rapid, polčas 1 : 0. Sodnik g. Nemec je bil slab.

Narodno gledališče.

Dramatična šola. Ravnateljstvo nanaša, da se vrši pouk v dramatični šoli jutri v torek od 19. do 22. ure zvečer.

Veselični davek.

(Konec.)

(Veselični davek po tar. post. 99/a taks. zak. z dne 27. junija 1921, Služb. Novine kr. SHS št. 152, Uradni list za Slovenijo kos 100 št. 259.)

VIII.

Pravna sredstva.

1. Prošnja za povračilo takse o neizpisanih vstopnicah vlagati je v roku 5 dni pri davčnem uradu, ki je takso prodal. Te prošnje so koleka prošje. Od neprodanih vstopnic, ki niso predpisane kakovosti se ne povračuje taksa. Zoper odloke davkarje je po čl. 23 taks. zak. dopustna pritožba v teku 15 dni na generalno direkcijo neposrednih poreza v Beogradu. Pritožba se vloga pri davčnem uradu, ki je izdal dotični odlok.

2. V vseh drugih slučajih, kjer se je pobrala pomotoma (indebite) taksa, bodisi, da prireditelj sploh ni bil dolžan k plačilu, bodisi, da je plačal pomotoma večjo pristojbino, nego je potreba, zamore se v teku 90 dni od dne, ko je bila taksa pomotoma pobrana, zahtevati povračilo pomotoma ali preveč položene takse. To izvanredno pravno sredstvo čl. 22 taks. zak. ni zavezano koleku in je vlagati pri davčnem uradu, ki je pobral dotično takso. Če se pa ta zahteva zavrne kot neutemeljena, zahteva se naknadno kolek za prošnjo po 8 K in taks. za rešitev po tar. post. po 20 K.

4. Zoper priobčitev pavšalne takse pri prireditvah s prostim vstopom je dopustna pritožba v treh dneh po sprejemu drugostopne odločbe na generalno direkcijo posrednih poreza v Beogradu, katere odločitev je izvršna. Ta pritožba je podvržena taksi po 5 D.

4. Pritožbe zoper razsodbe o kaz-

novanju v zadevah veselične takse je vlagati v treh dneh po dostavitvi razsodbe pri davčnem uradu, ki je izrekel razsodbo na delegacijo ministrstva financ v Ljubljani, katere odločitev je izvršna. Te pritožbe je kolkovati po tar. post. 230 s 6 D (24 K). Pravico do prošnje za povrnitev takse ali do pritožbe ima samo dotična oseba, ki je plačala takso oz., kateri je bila dostavljena izpodbijana odločba oz. razsodba.

Dosedanji predpisi za računanje roka v Sloveniji veljajo nadalje. Rok začne z dnem po dostavitvi, dnevi poštnege roka se ne štejejo, če se je oddala vloga priporočeno na pošti, če pa de zadnji dan roka na nedeljo ali splošni (cerkveni ali državni praznik) neha rok še-le z prihodnjim dnem. S 2 postave z dne 19. marca 1876 drž. zakonik 28 velja tedaj z izjemo naprej, da določuje odstavek 5 čl. 134 taks. prav. v medsebojnem prometu med Srbijo in Crno-goro na eni strani in Slovenijo na drugi strani v toliko izjemembo, da velja kot dan vložitve pritožbe dan oddaje na pošti, ne glede, ali je oddaja se izvršila kot navadno pismo ali priporočeno.

Novi zakon o veseličnem davku Ur. list kos 100 in pravilnik k tem zakonu stopila sta v veljavo s 1. sept. 1921.

Ernest Eckstein:

Afrodita.

Roman. Prev. Rušan.

(Dalje.)

Kako to? je vprašal Konon ter obledel, ko je spoznal, kaj namerava.

»Zlato premore na svetu vse!« je odvrnila Nejera.

Konon ji je ostro pogledal v oči.

»Dekle, kak demon je v tebi?« jo je vprašal začuden. »Mar mi hočeš navesti, da ti samo sočustvo do mene in moje usode tako razburja? Ali pa spadaš med one, ki nenasično hrepene po zlatu?«

»Jaz? O ne!« je odgovorila toplo. »Jaz zlata sploh ne maram, jaz ga preziram. Kot puščavica bi živela v pustinji, če bi morala dokazati, da za sebe ničesar ne zahtevam!«

»Ti torej ljubiš Akontija?« je nenadoma vzkljknil Konon.

»Jaz ga mrzim, da!« je odločno zavrnila Nejera. »Če bi ga ljubila, ali bi ga potem hoteli ali mogla uničiti? Ne. Konon! Samo iz priateljstva in pravičnosti do tebe, ki si mi bil vedno udan, ti hočem pomagati.«

Delala se je, kakor da je razburjena ter povesila oči.

»Da, je nadaljevala. »Tega nisem pozabila. Mar me nisi vedno nazival »sladka Nejera«, mar nisi slavil moje lepote in hvalil mojo umetnost? Toda dovolj. Kipida, katero obožava ves svet, je že mimo. Mnogi se zopet vrača. Tu ni primerno mesto za tako važne pogovore. Če me hočeš poslušati in izvesti podrobnosti, pridi dve uri po solnčnem zahodu na zapadno obalo; tam, kjer se križa Posejdonova ulica z veliko cesto, te bom pričakovala. Paziti morava, da naju nikdo ne vidi skupaj!«

»Dobro. Pridem!«

Konon se je polagoma oddaljil, a Nejera je še nekaj časa stala ob svojem na pol pohojenem cvetju. Mladi možje so jo tolažili ter z laskavimi besedami tožili, ker je tako dolgo ni bilo več videti. Ona se je navidezno hudovala nad Kononom, ter ga ozmerjala, da ni samo bojazljivec, ampak tudi brezobrazen in nasilnež. Pozneje je pozabila neprijetni dogodek ter kazala zopet vesel obraz. Roko v roki se je izprehajala z ego izmed prodajalk, ki je že razprodala svoje cvetlice med pisano množico, se smejala ter šatila in z očividnim zanimanjem poslušala svojo tovarišico, ki ji je pripovedovala o nekem svojem dogodku z Olorom ter je sprejela ponudbo dveh Atenčanov, da gre z njima na morje. Oba sta oboževala njeno tovarišico, vendar je eden izmed njih posvetil svojo pažnjo Nejeri. In Nejera, ki je do sedaj take in enake ponudbe vedno odbijala, je z vidnim veseljem začela z njim koketirati.

»E, pogled si to-le tiho vodo!« je rekel nekdo za njo, ko je stopila v čoln. »Sedaj se je enkrat tudi ona opekla!«

Nejera se je nasmehnila. Za trenutek ji je zatemnelo čelo, potem pa je bila zopet prejšnja — vesela in radostna.

Celi dve uri so krmarili po morju. Bil je krasen poletni dan. Iz daljave se je zamolklo slišala godba. Ko je utihnila, je zapela Nejerina tovarišica s svojim zvonečim, čistim glasom. Popolno zadovoljstvo in sreča je odmevala iz njene pesmi. Ladija z obema paroma

je bila simbol mirnega, sladkega življenja, kateremu ne preti nobena nevarnost. Tudi Nejera je začela peti tako mirno in veselo, da nihče ni mogel slutiti boli, ki je razjedala njeno srce in dušo.

Ko so izstopili, je Nejera odhitela proti zapadnemu predmestju. Odkar je odšla od Laogora, je stanovala v neki oddaljeni kolibi pri nekem neprostem zakonskem paru. Če je šla v mesto, li ni bilo treba iti mimo Koronidine hiše in mimo Vejeve kovačnice. Ves čas, odkar je odšla od Laogora, je le tu pa tam svirala na svojo piščalko, a še to samo pozno zvečer in le toliko, da je prisluzila, kolikor je potrebovala za vsakdanje življenje. Živela je tako samotno in sama zase, da sta Laogor in Koronida mislila, da je sploh ni več v mestu. Vej jo je ves teden zaman iskal; ko pa jo je naposled našel, ga je tako sprejela, da sploh ni več mislil, da bi jo smel sploh še kdaj nagovoriti. Tu pa tam je še hodil za njo, a ona se zanj sploh ni več zmenila.

Ko je stopila v svojo sobico, ni, kakor navadno spravila svoje lepe obleke v kovček, ter oblekla priprostejšo, temveč je vzela v roke zrcalo ter se od vseh strani ogledovala, ter se še boli nališpala. Pogladila si je lase, vpletla sveže cvetlice ter na to sedla na posteljo, naslonila glavo na roko ter dolgo časa premišljevala. Ko je solnce že zašlo, je vstala ter odšla proti Vejevi kovačnici.

V kovačnici je že vse delo počivalo. Pri ognju je sedel majhen, ves črn deček ter si v posodi, ki jo je imel na kolnih, polagoma umival roke. Nejera ga je vprašala, kje je mojster, a on ji je pokazal na pol odprta vrata. Nejera je vstopila v lepo in čedno opremljeno sobo. Pri mizi je sedel Vej s svojo materjo ter večerjal.

Ko je zagledal Nejero, je skočil pokoncu, a njegova mati je godrnjaje odšla iz sobe.

»Ti, Nejera!« je zajecel Vej. »Vsi bogovi! Kaj te je privedlo tu sem k meni?«

»Slišal boš vse,« se je nasmehnila Nejera ter mu podala roko. »Sva li sama?«

»Vidiš, da je mati odšla. Ne more te poznati ter misli, da je kaka perzijska kraljica zablodila v to črno luknjo. Kako si krasna, Nejera!«

(Dalje prih.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

VOZNI RED

Južna železnica v kraljevini Srbov, Hrvaštov in Slavencov.

Veljaven od 1. junija 1921.

Maribor gl. kol.—Ljubljana gl. kol.—Trst.

Os.	Os.	Meš.	Brzvl.	Brzvl.	47	Os.	Os.	Meš.	Brzvl.	Brzvl.	Os.	Os.	Os.
43/48	35/45	301	3	7/507		81/49	42	302	508/8	4	44/32	51/48	50/36
5:30	10:15	12:49	13:58	14:14	16:50	22:10	9:59	14:05	14:27	14:45	16:56	22:17	4:44
6:02	10:47	13:43		17:22	22:42		9:25	13:02		16:22	21:43	4:08	
7:20	12:12	16:17	15:19	15:28	18:51	0:10	7:58	10:45	18:09	18:27	14:55	20:17	2:43
8:18	12:55	17:16			19:34	0:53	7:09	9:40		14:03	19:27	1:43	
10:41	14:55	20:30	17:01		21:40	3:03	5:18	6:40		11:35	12:08	17:35	23:55
11:13	23:40		21:55		18:01						5:00	15:18	15:20

Maribor gl. kol.—Graz—Wien.

Os.	Os.	Brz.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Brz.	Os.	Os.	Os.
70a	72	4	44/32	74	50/36	71	35/45	3	75	81/49	77
6:30	12:41	15:16	19:00	19:15	8:00	7:25	8:40	13:35	14:06	19:32	20:52
6:58	13:04	15:48	19:31	19:38	8:31	7:13			13:43	19:32	20:29
		16:40	22:19		11:17		8:08	18:11		19:00	
		21:45	6:45		19:40		5:57	12:21		16:32	
							21:45	7:25		8:05	

Maribor gl. kol.—Prevalje—Celovec.

Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.
41/45	43/43	415				412	424/41	424/415		
5:00	15:00	19:48				7:37	12:25	20:45		
5:10	13:08	19:56				7:29	12:17	20:37		
6:58	16:44	21:38				6:01	10:50	19:10		
7:56	17:22	22:16				5:31	10:04	19:05		
11:07	20:59						6:23	14:15		

Maribor gl. kol.—Ptuj—Čakovec—Kotoriba.

Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.	Os.
221	223	225				222	224	226		
9:00	16:00	20:50				7:19	11:06	17:39		
9:36	16:36	21:26				6:40	10:27	17:00		
10:17	17:15	22:19				5:26	9:14	16:14		
11:40	18:32	23:27				4:00	8:18	14:47		
12:53	19:25						7:00	18:20		

Zidanimost—Zagreb.

Os.	Brzvl.	Os.	Os.	Brzvl.	Brzvl.	Os.	Os.	Brzvl.	Os.	Brzvl.	Os.
4:13	7:47	8:29	14:20		17:25	19:50	8:32	9:57	12:01	18:32	22:51
6:16		10:40	16:18		22:09	22:09	6:21	9:57	9:57	16:46	22:26
6:46	9:34	11:13	16:45	18:01	19:12	22:25	5:50	8:06	9:35	16:13	21:05

Lastnik in izdajatelj: Konzorcij „Tabor“. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.

Poziv

vsem gg. trgovcem, kavarnarjem in drugim v mestu in okolici kateri imajo v svojem lokalu moje reklamno ploščico, prosim, da bi jo isto vničili oziroma meni povrnil, ker so iste podvržene davku. Po 15. t. m. so dotični sami odgovorni za to, ako ploščice ne odstranijo. 1592

S spoštovanjem

Vladimir Vlašić

atelje za slikarstvo

MARIBOR, Gosposka ul. 23.

Krajaška delavnice

F. Wacke, Ruška c. 28.

izdeluje vsa krojaška dela ceno v priznani kakovosti ter se priporoča najtopleje. 1531 3-3

Nahrbtniki

za planine v raznih velikostih iz jadrone oziroma gumiranega platna, gurte za rolo, travkovi za žuluzije, mreže za konje, žoge za nogomet, genilni jermenji itd. pri

iv. Kravos, Maribor

Aleksandrova c. 13.

1065 5-5

Singer

šivalni stroji

Singer

šivanke

Singer

nadomestni deli

Singer

strojno olje.

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dobl se samo naša podružnica

Singer šiv. stroji Bourne & Co. Newyork

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.

Ugodni plačilni pogoji na croke. 600

Dražba lova.

Lovska pravica krajevne občine Lohavel se da poletno javne dražbe do 30. junija 1923 v zakup. 1573

Ta dražba se vrši na uradni dan pri Sv. Lenartu v Slogor, dne 13. oktobra 1921 ob 11. uri popoldne.

Okrajno glavarstvo v Mariboru, dne 3. oktobra 1921.

Okrajni glavar dr. Lajnc 3. t.